

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 21 Μαρτίου 2024, με την εξής σύνθεση: Ασημίνα Σαντοριναίου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Νικολέτα Ρένεση και Κωνσταντίνα Σταμούλη, Σύμβουλοι, Αριστοτέλης Σακελλαρίου και Φωτεινή Πούλιου, Πάρεδροι, με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Χαρίκλεια Ζάχου, η οποία αναπληρώνει νόμιμα τον κωλυόμενο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Σταμάτιο Πουλή.

Γραμματέας: Δημήτριος Βλάχος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που αναπληρώνει νόμιμα την κωλυόμενη Γραμματέα του Τμήματος Αντωνία Σαρλά.

Για να δικάσει την από 18.2.2021 έφεση (ΑΒΔ .../2021-.../2023), καθώς και το από 29.11.2021 δικόγραφο προσθέτων λόγων (ΑΒΔ .../2021) του ... του ..., κατοίκου (οδός ... – ΤΚ ...), ο οποίος παραστάθηκε με δήλωση της πληρεξούσιας δικηγόρου του Ειρήνης Παπαγεωργίου-Ράμμου (ΑΜ/ΔΣΑ 7617), σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 1 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α' 127).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Γεωργίας Ζουγανέλη.

Κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ), νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Διοικητή του, που παραστάθηκε διά της ίδιας ως άνω Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Και,

Κατά της .../2020 πράξης της Α' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημόσιου Τομέα της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του e-ΕΦΚΑ.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία ζήτησε την απόρριψη της έφεσης.

Την Επιτροπεύουσα Πάρεδρο, η οποία πρότεινε τη μερική παραδοχή της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Φωτεινής Πούλιου

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

1. Η ένδικη έφεση εισάγεται προς εκδίκαση στο παρόν Τμήμα μετά την .../2023 παραπεμπτική απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου εκδοθείσα κατά την οριζόμενη στο άρθρο 163 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α' 127) διαδικασία της πρότυπης δίκης.

2. Με την ένδικη έφεση και το νομίμως κατατεθέν δικόγραφο πρόσθετων λόγων, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. το 367743113951 0420 0002 e-Παράβολο και τη σχετική εξοφλητική απόδειξη), όπως οι λόγοι αυτής αναπτύχθηκαν και με το κατατεθέν ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου από 17.6.2022 υπόμνημα, ο εκκαλών, συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός (... επί τιμή), που αποχώρησε από την Υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας στις 30.6.2018, αιτείται την ακύρωση της .../2020 πράξης της Α' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του e-ΕΦΚΑ, με την οποία κανονίστηκε η σύνταξή του με βάση τα οριζόμενα στον ν. 4387/2016 (Α' 85), επιδιώκοντας τη μη υπαγωγή του στον νόμο αυτό και τον κανονισμό της σύνταξής του με βάση το προϊσχύσαν του ν. 4387/2016 συνταξιοδοτικό καθεστώς, ήτοι με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210). Επιδιώκει επίσης στο προκύπτον κατόπιν του ανωτέρω κανονισμού ποσό της σύνταξης αφενός να συνυπολογιστεί το επίδομα εξομάλυνσης αφετέρου να μην επιβληθεί η κράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων (ΕΑΣ- άρθρα 38 του ν. 3863/2010, Α' 115, και 11 του ν. 3865/2010, Α' 120, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τα άρθρα 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011, Α' 152 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, Α' 180) και η μείωση του άρθρου πρώτου παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012. Επικουρικά δε ο εκκαλών αιτείται, εάν κριθεί ότι η σύνταξή του είναι κανονιστέα με βάση τον ν. 4387/2016, να λάβει το 1/2 της προσωπικής διαφοράς που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ' του ανωτέρω νόμου, το οποίο ισχύει για τους αποχωρήσαντες το έτος 2016, αντί το 1/4 αυτής, το οποίο εφαρμόστηκε στην περίπτωση του λόγω της αποχώρησής του το έτος 2018, καθώς και να μην αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό αυτής από το παλαιό ποσό σύνταξης η εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων και η μείωση του άρθρου πρώτου παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 και από το νέο ποσό της σύνταξης η εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων.

3. Το επιβαλλόμενο από τα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών ως θεσμική εγγύηση της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας αυτών και διά αυτής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, εμπεριέχουσα πάντως και το αντίστοιχο θεμελιώδες κοινωνικό δικαίωμα, εξειδικεύτηκε διαχρονικά διά ειδικής προς τούτο νομοθεσίας, η οποία αφορά επίσης εν γένει τους δημοσίους λειτουργούς, υπαλλήλους και στρατιωτικούς (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, 1277/2018, 244/2017, 2274/1997, πρώην Π Τμ. 930/2019, 1176/2018, 973/2001). Τελευταία κωδικοποίηση της νομοθεσίας αυτής έγινε με τον Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210, στο εξής Συνταξιοδοτικός Κώδικας), αν και ακολούθησαν και μεταγενέστεροι αυτού νόμοι, όπως εκτίθεται κατωτέρω, που επηρέασαν το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των δικαστικών λειτουργών ή το δικαίωμά τους στην καταβολή της κανονισθείσας σύνταξής τους. Στο άρθρο 9 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα προσδιοριζόταν η έννοια του συντάξιμου μισθού,

ο οποίος οριζόταν ως συγκεκριμένο ποσοστό επί των συντάξιμων αποδοχών, δηλαδή των αποδοχών που προβλέπονταν στην παράγραφο 2 του ανωτέρω άρθρου, και για όσους αποχωρούσαν από την Υπηρεσία μετά την 1η.1.2008 και των αποδοχών που προβλέπονταν στην υποπερίπτωση ii της περίπτωσης α' της παραγράφου 16 του ίδιου άρθρου (η οποία προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3029/2002, Α' 160). Ειδικότερα, για την υπηρεσία του δικαστικού λειτουργού μέχρι τις 31.12.2007 (Τμήμα Σύνταξης Ι) οι αποδοχές αυτές ήταν ο βασικός μισθός ενεργείας του βαθμού που έφερε κατά την έξοδό του από την Υπηρεσία, το επίδομα χρόνου υπηρεσίας και η πάγια αποζημίωση (παράγραφοι 1 και 2 του ανωτέρω άρθρου 9). Η σύνταξη συνίστατο σε τόσα τριακοστά πέμπτα επί του συντάξιμου μισθού, δηλαδή επί του 80% (ή των 800/1000) των προαναφερόμενων αποδοχών, όσα τα έτη της πραγματικής και συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία (άρθρα 9 παρ. 4 και 15 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα). Για την υπηρεσία από 1^η Ιανουαρίου 2008 και εφεξής (Τμήμα Σύνταξης ΙΙ) οι αποδοχές αυτές ήταν το πηλίκον της διαιρέσεως του συνόλου των μηνιαίων ασφαλιστέων αποδοχών, που έλαβε ο δικαστικός λειτουργός κατά τα πέντε τελευταία έτη που προηγούνταν της ημερομηνίας αποχώρησης από την Υπηρεσία, χωρίς τον υπολογισμό των τρίμηνων αποδοχών, των δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας, διά του αριθμού των μηνών υπηρεσίας που είχε πραγματοποιήσει εντός της χρονικής αυτής περιόδου. Ως μηνιαίες αποδοχές νοούνταν αυτές που είχε λάβει ο δικαστικός λειτουργός κατά την ανωτέρω χρονική περίοδο, όπως είχαν αναπροσαρμοσθεί κατά τον χρόνο της αποχώρησής του (περίπτωση ii της υποπαραγράφου α' της παραγράφου 16 του άρθρου 9 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα). Ως ασφαλιστέες δε αποδοχές λαμβάνονταν υπόψη αυτές οι οποίες είχαν υποβληθεί σε κράτηση για κύρια σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (υποπαράγραφος γ' της παραγράφου 16 του άρθρου 9), ήτοι για τους διορισθέντες πριν από την 1η.1.1993 δικαστικούς λειτουργούς, ο βασικός μισθός, το επίδομα χρόνου υπηρεσίας και η πάγια αποζημίωση. Η σύνταξη συνίστατο σε τόσα τριακοστά πέμπτα επί του συντάξιμου μισθού, δηλαδή επί του 79% (ή των 790/1000) των ως άνω αποδοχών, όσα ήταν τα έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας από 1.1.2008 μέχρι τη συμπλήρωση των τριάντα πέντε ετών. Για τη διανυθείσα μετά τα τριάντα πέντε έτη πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία η σύνταξη προσαυξανόταν κατά 1/50 για κάθε έτος πέραν του 35ου και μέχρι του 40^{ου}, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 1902/1990 (Α' 138), όπως τροποποιήθηκε, με τον περιορισμό της παραγράφου 1 του άρθρου 55 περί ανωτάτου ορίου σύνταξης. Το ως άνω ποσοστό 79% ίσχυε για όσους αποχώρησαν το έτος 2008, με μείωση αυτού κατά 1% για καθένα από τα επόμενα έτη αποχώρησης, για να καταλήξει σε 70% για όσους θα αποχωρούσαν από το έτος 2017 και εφεξής (υποπαράγραφος β' της παραγράφου 16 του άρθρου 9 και παράγραφος 1 του άρθρου 15 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα). Το άθροισμα των ποσών των συντάξεων των δύο προεκτεθέντων Τμημάτων αποτελούσε το ποσό της καταρχάς δικαιούμενης σύνταξης. Εν συνεχεία, το κατά τα ανωτέρω υπολογισθέν ποσό σύνταξης επαναπροσδιοριζόταν οίκοθεν σε ποσό που προσέγγιζε την κανονισθείσα σύνταξη, όπου α) οι συντάξιμες αποδοχές, δηλαδή ο βασικός μισθός, το χρονοεπίδομα και η πάγια αποζημίωση, ήταν αυτές που αντιστοιχούσαν στον συνολικό χρόνο υπηρεσίας και βαθμό του δικαστικού λειτουργού, όπως είχαν διαμορφωθεί κατά τον χρόνο

αποχώρησής του από την Υπηρεσία και β) τα χιλιοστά της σύνταξης ήταν το πηλίκο της διαίρεσης του αθροίσματος των δύο τμημάτων της σύνταξης διά των εξειδικευθέντων ως άνω υπό στοιχείο α' συντάξιμων αποδοχών (άρθρο 15 παρ. 11, όπως το εδάφιο β' προστέθηκε με το άρθρο 1 της παραγράφου 6 του ν. 4002/2011, Α' 180, και πριν από την προσθήκη αυτή άρθρο 5 παρ. 10 του ν. 2703/1999, Α' 72). Στο κατά τα προαναφερόμενα κανονισθέν ακαθάριστο ποσό της σύνταξης (άλλως στο ποσό της βασικής σύνταξης) προστίθετο, κατά την καταβολή της σύνταξης και πριν από την αφαίρεση των κατά νόμο κρατήσεων και του φόρου, το επίδομα εξομάλυνσης που προβλεπόταν στο άρθρο 1 του ν. 3670/2008 (Α' 117).

4. Στην κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη κανονισθείσα σύνταξη των δικαστικών λειτουργών επιβλήθηκαν κατά την καταβολή της (χωρίς δηλαδή να επηρεάζονται τα συνταξιοδοτικά δεδομένα βάσει των οποίων αυτή κανονίστηκε ή αναπροσαρμόστηκε), μεταξύ άλλων, α) η κράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων βάσει των διατάξεων των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 (Α' 115), 11 του ν. 3865/2010 (Α' 120), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011 (Α' 180) και β) οι μειώσεις των άρθρων 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011 (από 1.11.2011 στη μηνιαία κύρια σύνταξη ποσοστού 20% κατά το μέρος που υπερέβαινε τα 1.200,00 ευρώ) και 1 παρ. 1 περ. α' του ν. 4051/2012 (από 1.1.2012 στη μηνιαία κύρια σύνταξη ποσοστού 12% κατά το ποσό που υπερέβαινε τα 1.300,00 ευρώ) καθώς και αυτή του άρθρου πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 (Α' 222/12.11.2012). Ειδικά, με το τελευταίο άρθρο θεσπίστηκε μείωση στη μηνιαία βασική σύνταξη (ή στο άθροισμα των μηνιαίων βασικών συντάξεων και μερισμάτων) που καταβαλλόταν, μεταξύ άλλων, από το Δημόσιο όταν αυτή υπερέβαινε τα 1.000 ευρώ, με κλιμάκωση του ποσοστού μείωσης από 5% έως και 20%, αναλόγως του ύψους της και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου εναπομένουσας σύνταξης μετά την εφαρμογή κάθε ποσοστού μείωσης (όπως η υποπαρ. Β.3 τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4111/2013, Α' 18, με έναρξη ισχύος - σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου- από 19.11.2012).

5.α. Μεταγενέστερα, με τον ν. 4387/2016 (Α' 85), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4670/2020 (Α' 43), συστάθηκε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» και ήδη από 1.3.2020 «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ, άρθρα 51 και 51Α), στο οποίο περιήλθαν, μεταξύ άλλων, οι εν γένει συνταξιοδοτικές αρμοδιότητες, πλην ορισμένων ρητά αναφερόμενων στο άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 4387/2016, της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών (άρθρο 53 παρ. 2). Αντικείμενο του νόμου ορίστηκε η ρύθμιση της έννομης σχέσης κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου δικαίου υποχρεωτικής για όλες τις κατηγορίες εργαζομένων, καθώς και η ένταξη του ειδικού συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών στον e-ΕΦΚΑ (άρθρο 1). Σκοπός του νομοθέτη του ν. 4387/2016, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση, ήταν, μεταξύ άλλων, να καθιερώσει για όλους τους ανωτέρω πλήρη ισονομία με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους και να ανακαθορίσει τις συντάξεις των ήδη συνταξιούχων. Έτσι, με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' του ν. 4387/2016 ορίστηκε ότι οι ήδη εν ενεργεία κατά την έναρξη ισχύος του

νόμου δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί, μεταξύ των οποίων και οι δικαστικοί λειτουργοί, υπάγονται από 1.1.2017, ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του e- ΕΦΚΑ, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1 του ίδιου νόμου, για κύρια σύνταξη σε αυτόν. Προβλέφθηκε δε στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016, το οποίο έχει τον τίτλο «Ειδικές-Μεταβατικές Συνταξιοδοτικές Διατάξεις του Δημοσίου», ότι οι συντάξεις όσων εκ των ανωτέρω αποχωρούν από την Υπηρεσία τους από την έναρξη ισχύος του προαναφερόμενου νόμου και εφεξής, ήτοι από 12.5.2016, κανονίζονται και καταβάλλονται με βάση τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού. Ωστόσο, ορίστηκε ότι οι προϋποθέσεις θεμελίωσης του εξ ιδίου συνταξιοδοτικού δικαιώματος, καθώς και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης εξακολουθούν να καθορίζονται σύμφωνα με τον Συνταξιοδοτικό Κώδικα (άρθρο 4 παρ. 1 περ. β').

5.β. Ειδικότερα, η σύνταξη των αποχωρούντων μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (12.5.2016) δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, μεταξύ των οποίων και οι δικαστικοί λειτουργοί, προκύπτει από το άθροισμα της εθνικής σύνταξης, που χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό (άρθρο 2, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4670/2020), υπολογιζομένης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 7 του ν. 4387/2016 και της ανταποδοτικής σύνταξης υπολογιζομένης κατά το άρθρο 8 του ίδιου νόμου. Το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης προκύπτει από την εφαρμογή του προσδιοριζόμενου στην παράγραφο 5 του ανωτέρω άρθρου 8 συνολικού ποσοστού αναπλήρωσης επί των οριζόμενων στις παραγράφους 2α και 3 του ίδιου άρθρου συντάξιμων αποδοχών, ήτοι επί του μέσου όρου των υποβληθεισών σε εισφορές μηνιαίων αποδοχών από το έτος 2002 έως την αποχώρηση (ο μέσος όρος είναι το ημίενο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αυτών αποδοχών διά του συνολικού χρόνου υπηρεσίας από 1.1.2002 μέχρι την αποχώρηση). Μετά την τροποποίηση της ως άνω παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 από 1.10.2019 με το άρθρο 24 του ν. 4670/2020 το συνολικό ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο προκύπτει από το άθροισμα των ποσοστών αναπλήρωσης κάθε έτους υπηρεσίας εντός εκάστης κλίμακας ετών, όπως αυτά προσδιορίζονται στον πίνακα της προμνησθείσας παραγράφου, αυξήθηκε για 40 έτη υπηρεσίας από 44,80% σε 50,01%, ενώ μειώθηκε για 44 έτη υπηρεσίας από 52,8% σε 52,01% και για 45 έτη υπηρεσίας από 54,80% σε 52,51% (πριν από την προαναφερόμενη τροποποίηση το ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης μετά τα 40 έτη προσδιοριζόταν σε 2%, ενώ μετά από αυτή σε 0,50%, βλ. άρθρο 8 παρ. 5 του ν. 4387/2016, όπως η παράγραφος αυτή αναριθμήθηκε σε παράγραφο 5 με το άρθρο 64 παρ. 2 του ν. 4461/2017, Α' 38, και όπως το άρθρο αυτό ίσχυε πριν και μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 24 του ν. 4670/2020).

5.γ. Ειδικά, για εκείνους τους λειτουργούς ή υπαλλήλους, μεταξύ των οποίων και οι δικαστικοί λειτουργοί, που αποχωρούν από την Υπηρεσία τους μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (12.5.2016) και εντός των ετών 2016, 2017 και 2018, προβλέφθηκε με τη διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου ότι εάν το ακαθάριστο ποσό της σύνταξης που τους κανονίζεται βάσει του ως άνω νόμου υπολείπεται σε ποσοστό άνω του 20% του ποσού της σύνταξης που θα ελάμβαναν με βάση τις διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, όπως αυτές ίσχυαν κατά την 31.12.2014, θα τους καταβληθεί προσωπική διαφορά. Αυτή θα υπολογιστεί στο 1/2 της διαφοράς των κατά τα ανωτέρω υπολογισθέντων ποσών

συντάξεων με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του νόμου αυτού, εάν αποχωρούν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και εντός του έτους 2016 και στο 1/3 ή στο 1/4 της διαφοράς αυτής, εάν αποχωρούν τα έτη 2017 και 2018, αντιστοίχως.

5.δ. Ειδικά για τις συντάξεις των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, μεταξύ των οποίων και οι δικαστικοί λειτουργοί, που είχαν κανονιστεί και καταβάλλονταν ήδη πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 ρητά ορίστηκε στο άρθρο 14 παρ. 1 περ. α' του ν. 4387/2016 ότι αυτές αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8 και 13 κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις επόμενες διατάξεις του άρθρου 14, όπου τα άρθρα 7 και 8 αφορούν, όπως προαναφέρθηκε, στην εθνική και ανταποδοτική σύνταξη, το άρθρο 13 αφορά στην μέχρι 31.12.2018 αναστολή καταβολής τόσο κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης που υπερβαίνει τις 2.000,00 ευρώ όσο και των συγκαταβαλλομένων μηνιαίων συντάξεων - κύριων ή επικουρικών- του Δημοσίου ή οποιουδήποτε ασφαλιστικού φορέα, το άθροισμα του καθαρού ποσού των οποίων υπερβαίνει τις 3.000,00 ευρώ, και το άρθρο 14 αφορά στον τρόπο της αναπροσαρμογής και την καταβολή προσωπικής διαφοράς.

6. Το ζήτημα της συμφωνίας ή μη προς το ερειδόμενο στα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών, τόσο των διατάξεων βάσει των οποίων επιβλήθηκαν κατά την καταβολή στις ήδη κανονισθείσες συντάξεις τους οι μειώσεις που αναφέρονται αναλυτικά στη σκέψη 4, όσο και των διατάξεων του ν. 4387/2016 (σκ. 5 της παρούσας), οι οποίες αφορούσαν στον επαναπροσδιορισμό (αναπροσαρμογή) των συντάξεων που καταβάλλονταν κατά την έναρξη ισχύος του ανωτέρω νόμου αλλά και στον το πρώτον υπό το καθεστώς του νόμου αυτού υπολογισμό των συντάξεων των αποχωρούντων υπό την ισχύ του δικαστικών λειτουργών, κρίθηκε από το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος (στο εξής Ειδικό Δικαστήριο).

7.α. Ειδικότερα, με την .../2018 απόφαση το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε επί αγωγής συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, του οποίου η σύνταξη ως εκ του χρόνου αποχώρησής του είχε κανονιστεί υπό τις προϊσχύσασες της έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016 διατάξεις και ο οποίος επιδίωκε την καταβολή αποζημίωσης από το Ελληνικό Δημόσιο για τη ζημία που υπέστη από την κατά παράβαση των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος α) επιβολή επί του καταβληθέντος ποσού της σύνταξής του, κατά το από 1.12.2015 έως 30.11.2017 χρονικό διάστημα των μειώσεων του άρθρου 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011, του άρθρου 1 παρ. 1 περ. α' του ν. 4051/2012 και του άρθρου πρώτου, παρ. Β υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 και β) αναστολή της σύνταξής του κατά το μέρος που υπερέβαινε τις δύο χιλιάδες (2.000,00) ευρώ ενόψει της εφαρμογής του άρθρου 13 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

7.β. Με την απόφαση αυτή (βλ. και τις ομοίου περιεχομένου .../2018 αποφάσεις) το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε καταρχάς ότι το νομικό ζήτημα της συμφωνίας ή μη, μεταξύ άλλων, των μειώσεων που επιβλήθηκαν με τους νόμους 4024/2011 και 4051/2012 έχει ήδη επιλυθεί με τις .../2014 και .../2015 προηγούμενες αποφάσεις του, με τις οποίες έγινε δεκτό ότι οι μειώσεις αυτές δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, δεδομένου ότι αποτελούν τμήμα ενός ευρύτερου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και προώθησης

διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της ελληνικής οικονομίας, το οποίο, συνολικά εφαρμοζόμενο, αποσκοπεί τόσο στην αντιμετώπιση της, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, άμεσης ανάγκης κάλυψης οικονομικών αναγκών της χώρας όσο και στη βελτίωση της μελλοντικής δημοσιονομικής και οικονομικής κατάστασης, δηλαδή στην εξυπηρέτηση σκοπών που συνιστούν κατ' αρχήν σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και συμβάλλουν στην άμεση μείωση των κρατικών δαπανών και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο, ώστε να γίνεται λόγος περί κλονισμού των συνθηκών οικονομικής ασφάλειας των δικαστών, της αρχής της διακρίσεως των λειτουργιών και προσβολής της δικαστικής (προσωπικής και λειτουργικής) ανεξαρτησίας.

7.γ. Περαιτέρω, το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε ότι η θεσπισθείσα με το άρθρο πρώτο παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 μείωση στις καταβαλλόμενες στους δικαστικούς λειτουργούς συντάξεις παραβιάζει το ερειδόμενο στα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς τους και επομένως είναι ανίσχυρη και μη εφαρμοστέα είτε αφορά στην επιβολή της πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 είτε και κατά το μέρος που ελήφθη υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 14 του ίδιου νόμου. Τούτο δε διότι, αφενός κατά τη θέσπιση της μείωσης αυτής i) δεν ελήφθη υπόψη το προαναφερόμενο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών, το οποίο εγγυάται την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία τους (βλ. αναλυτικά περί της συνταγματικής κατοχύρωσης αυτού σκ. 7 και 8 της .../2018 απόφ.), αφού, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου και τα συνοδευόντα αυτόν κείμενα, για την επιβολή της ετέθη μόνον ένα αμιγώς αριθμητικό κριτήριο, ήτοι η επίτευξη συγκεκριμένης μέσης μείωσης του εν γένει μισθολογικού κόστους του Δημοσίου και ii) δεν έγινε καμία εκτίμηση, στο πλαίσιο της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας, του αναγκαίου και ανάλογου της επιβληθείσας μείωσης σε σχέση με το ανωτέρω καθεστώς, ούτε των συνεπειών του σωρευτικού αποτελέσματός της λόγω των προηγουμένως επιβληθεισών μειώσεων και φορολογικών επιβαρύνσεων (οι οποίες περιγράφονται στις σκ. 14 και 16 της .../2018 απόφ.), αφετέρου η επιβολή της μείωσης αυτής έχει ως συνέπεια η μηνιαία σύνταξη των δικαστικών λειτουργών να υπολείπεται των αποδοχών ενεργείας των ομοιοβάθμων τους εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών σε ποσοστό ανώτερο του 40%, με συνέπεια να παραβιάζεται η επιβαλλόμενη από το ανωτέρω καθεστώς σταθερή αναλογία μεταξύ των αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών και της σύνταξης αυτών (βλ. σκ. 17 της .../2018 απόφ.). Στην τελευταία δε κρίση περί της διάρρηξης της κατά τα ανωτέρω σταθερής αναλογίας το Ειδικό Δικαστήριο κατέληξε κατόπιν σύγκρισης των καθαρών αποδοχών ενεργείας μετά τη φορολόγηση αυτών - ως αποδοχών ενεργείας νοουμένων εκείνων που συναρτώνται με το παρεχόμενο δικαιοδοτικό έργο μη περιλαμβανομένων σε αυτές των ποσών που χορηγούνται ως αντιστάθμισμα δαπανών στις οποίες οι δικαστικοί λειτουργοί υποβάλλονται για την αποτελεσματική άσκηση του λειτουργήματός τους - με το καθαρό ποσό της σύνταξης μετά τον φόρο (βλ. σκ. 8 και 17 της .../2018 απόφ.).

7.δ. Επίσης, το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4387/2016 παραβιάζουν το ερειδόμενο στα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς και επομένως είναι ανίσχυρες και μη

εφαρμοστές. Τούτο δε διότι η ήδη επελθούσα κατά τα ανωτέρω διάρρηξη της σταθερής αναλογίας επιτείνεται έτι περαιτέρω με την εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 4387/2016, δεδομένου ότι μετά την αναστολή της σύνταξης κατά το μέρος που αυτή υπερβαίνει το ποσό των 2.000,00 ευρώ, το καθαρό μετά τη φορολόγηση ποσό αυτής, αφαιρουμένης δηλαδή της κράτησης εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων (παρά το ότι αυτή είχε ήδη κριθεί αντισυνταγματική με την 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου) και αυτής της υγειονομικής περίθαλψης, διαμορφώνεται σε ακόμη μικρότερο ποσό σε σχέση με αυτό που διαμορφωνόταν μετά την αφαίρεση της μείωσης του άρθρου πρώτου παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012, ενώ κατά την ένταξη των δικαστικών λειτουργών τόσο στις πάγιες ρυθμίσεις του ν. 4387/2016 (οι οποίες εκτίθενται αναλυτικά στη σκέψη 12 της .../2018 απόφ.) όσο και στις μεταβατικές (έως 31.12.2018) ρυθμίσεις του άρθρου 13 του ίδιου νόμου, αυτοί, εν ενεργεία και συνταξιούχοι, αντιμετώπιστηκαν κατά τρόπο ενιαίο, τουλάχιστον με το σύνολο των απασχολούμενων στο Δημόσιο χωρίς να συνεκτιμηθεί ουδόλως το ερειδόμενο στα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος ειδικό συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (βλ. σκ. 19 της .../20108 απόφ.).

7.ε. Επιπλέον, το Ειδικό Δικαστήριο στην ίδια απόφαση διέλαβε σκέψη σύμφωνα με την οποία η εκτιθέμενη στις προηγούμενες σκέψεις διάρρηξη της σταθερής αναλογίας μεταξύ των αποδοχών ενεργείας των δικαστικών λειτουργών και της σύνταξης αυτών δεν θεραπεύεται για το από 1.1.2019 και εφεξής χρονικό διάστημα, αφού η σύνταξη των δικαστικών λειτουργών δεν πρόκειται να επανέλθει στο ποσό στο οποίο ανερχόταν πριν από την επιβολή της μείωσης του άρθρου πρώτου παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 αλλά ούτε καν στο μειωμένο ποσό στο οποίο αυτή ανερχόταν μετά τη μείωση αυτή κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016. Τούτο δε διότι μετά την αναπροσαρμογή της σύνταξης των συνταξιοδοτηθέντων πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 δικαστικών λειτουργών με βάση το άρθρο 14 παρ. 2 περ. β' του ν. 4387/2016, το υπερβάλλον ποσό θα καταβληθεί ως προσωπική διαφορά όχι στο σύνολό του αλλά περικεκομμένο σε ποσοστό μέχρι 18% της καταβαλλόμενης κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 σύνταξης, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4472/2017, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, ενώ η προαναφερόμενη αναπροσαρμογή σε κάθε περίπτωση ενόψει του ύψους και της κλιμάκωσης των εφαρμοζομένων σύμφωνα με το άρθρο 8 του ίδιου νόμου ποσοστών αναπλήρωσης, προκαλεί περαιτέρω διατάραξη της επιβαλλόμενης εκ του Συντάγματος κατά τα ανωτέρω σταθερής αναλογίας (βλ. σκ. 19 της 1/2018 απόφ.).

7.στ. Κατόπιν των ανωτέρω, το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε ότι, δοθέντος ότι οι διατάξεις του άρθρου πρώτου παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη και για τον επαναπροσδιορισμό (αναπροσαρμογή) των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών κατά το άρθρο 14 του ν. 4387/2016, καθώς και αυτές του άρθρου 13 είναι ανίσχυρες και μη εφαρμοστές, για τον υπολογισμό του ύψους της σύνταξης πρέπει να εφαρμοσθούν οι διατάξεις που ίσχυαν έως την ψήφιση των ανωτέρω διατάξεων των νόμων 4093/2012 και 4387/2016, χωρίς τούτο να αποτελεί θέσπιση νέων κανόνων δικαίου αλλά άσκηση έργου ανατεθειμένου κατά το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος στα δικαστήρια και συνισταμένου στη μη εφαρμογή κανόνα

δικαίου που αντίκειται στο Σύνταγμα και στην επίλυση της διαφοράς με την εφαρμογή, εάν υπάρχει, όπως εν προκειμένω, προγενέστερου νόμου (βλ. σκ. 20 της .../2018 απόφ.).

8.α. Μεταγενέστερα, με τις .../2021 και .../2022 αποφάσεις το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε, ενόψει αγωγών ασκηθεισών από συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι αποχώρησαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και των οποίων η σύνταξη υπολογίστηκε βάσει των άρθρων 6, 7, και 8 του ν. 4387/2016, επί του ζητήματος της συμβατότητας των διατάξεων του ν. 4387/2016 και αυτών που αφορούν στην κράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων προς τη συνταγματικά επιβαλλόμενη σταθερή αναλογία μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών.

8.β. Και με τις δύο ανωτέρω αποφάσεις το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε ότι το τεθέν ως άνω ζήτημα ως προς τις διατάξεις του ν. 4387/2016 έχει επιλυθεί με τις ... έως .../2018 προγενέστερες αποφάσεις του. Παράλληλα όμως διευκρίνισε ότι η διατυπωθείσα στις αποφάσεις αυτές κρίση του σύμφωνα με την οποία η εφαρμογή της μείωσης του άρθρου πρώτου παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 συνεπάγεται παραβίαση της κατά τα ανωτέρω σταθερής αναλογίας, αφού η σύνταξη υπολείπεται των αποδοχών ενεργείας σε ποσοστό μεγαλύτερο του 40% (βλ. ανωτέρω σκ. 7.γ. της παρούσας) έχει ως σκοπό να καταδείξει το μέγεθος της επελθούσας με τις επίμαχες διατάξεις ουσιώδους ανατροπής της αναλογίας αυτής και δεν έχει την έννοια ότι σύνταξη δικαστικού λειτουργού ίση με το 60% των αποδοχών των ομοιοβάθμων εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών (συνεπαγόμενη τη μείωση του εισοδήματος των δικαστικών λειτουργών μετά τη συνταξιοδότησή τους κατά 40%, μείωση που δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν είναι ουσιώδης) ευρίσκεται στη συνταγματικώς επιβαλλόμενη σχέση αναλογίας με τις εν ενεργεία αποδοχές, δεν αποκλίνει ουσιωδώς από αυτές και εξασφαλίζει στους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς το επίπεδο διαβίωσης που τους εξασφάλιζαν οι αποδοχές που λάμβαναν ενόψει της θέσης και του βαθμού που κατείχαν κατά τον χρόνο αποχώρησης από την ενεργό υπηρεσία.

8.γ. Μετά την ανωτέρω παραδοχή, με την .../2021 απόφαση το Ειδικό Δικαστήριο κατέληξε ότι και ως προς την κατηγορία των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών, οι οποίοι αποχώρησαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, εφαρμοστέες είναι οι προϋσχύσασες του ν. 4387/2016 διατάξεις, δοθέντος ότι αφενός το άρθρο πρώτο παρ. Β υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012, το οποίο εφαρμόστηκε στην περίπτωση των συνταξιοδοτηθέντων υπό την ισχύ του ν. 4387/2016 για τον προσδιορισμό της προσωπικής διαφοράς σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ' του ανωτέρω νόμου σε συνδυασμό με το άρθρο 14 παρ. 2 του ίδιου νόμου, αφετέρου το άρθρο 8 του νόμου αυτού περί των εφαρμοζομένων για τον υπολογισμό της σύνταξης ποσοστών αναπλήρωσης, στο οποίο υπήχθησαν αδιακρίτως με το σύνολο των απασχολούμενων στο Δημόσιο και χωρίς επαρκή αιτιολόγηση οι δικαστικοί λειτουργοί, υφιστάμενοι δραστηκή μείωση στη σύνταξή τους, παραβιάζουν τη συνταγματικά επιβαλλόμενη σταθερή αναλογία μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και της σύνταξής τους και επομένως είναι ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες (βλ. σκ. 8 της .../2021 απόφ.).

8.δ. Ειδικότερα όμως με την 2/2022 απόφαση το Ειδικό Δικαστήριο, πλην των ανωτέρω, έκρινε ότι η διάρρηξη της επιβαλλόμενης εκ του Συντάγματος σταθερής

αναλογίας μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών επιτείνεται έτι περαιτέρω στην περίπτωση των συνταξιοδοτούμενων το πρώτον υπό την ισχύ του ν. 4387/2016, καθώς τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ν. 4387/2016 ποσοστά αναπλήρωσης εφαρμόζονται επί συντάξιμων αποδοχών διαφορετικών, οι οποίες υπολείπονται αυτών που ορίζονταν με τις προϊσχύσασες συνταξιοδοτικές διατάξεις. Μετά δε και την εφαρμογή των ποσοστών αναπλήρωσης του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, ακόμη και όπως τα ποσοστά αυτά διαμορφώθηκαν μετά τις τροποποιήσεις που επήλθαν με τον ν. 4670/2020 (το ποσοστό αναπλήρωσης για 40 έτη υπηρεσίας ανήλθε σε 50,01%), η τελικώς καταβαλλόμενη σύνταξη, συνυπολογιζομένης ακόμα και της εθνικής σύνταξης, η συμμετοχή της οποίας, λόγω του ύψους της, στον καθορισμό του τελικού ποσού της κύριας σύνταξης είναι ιδιαιτέρως χαμηλή, υπολείπεται των αντίστοιχων αποδοχών ενεργείας κατά ποσοστό ανώτερο του 40%, ενώ και η προβλεπόμενη προσωπική διαφορά υπό τους όρους που καταβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4387/2016, σε κάθε περίπτωση διαμορφώνει το καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης σε ύψος χαμηλότερο από εκείνο στο οποίο ανερχόταν η σύνταξη του Δημοσίου στις 31.12.2014 (βλ. σκ. 23 της .../2022 απόφ.).

8.ε. Όμως καθόσον αφορά στο ζήτημα της συνταγματικότητας των διατάξεων με τις οποίες επιβλήθηκε η εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων και με τις δύο ως άνω αποφάσεις του το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί στο Ελεγκτικό Συνέδριο προς περαιτέρω εκδίκαση, ενόψει ότι το Ειδικό Δικαστήριο με την .../2015 απόφασή του είχε μεν αποφανθεί αρνητικά ως προς το ζήτημα της αντίθεσης των διατάξεων αυτών προς τις διατάξεις των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος που κατοχυρώνουν το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών, αλλά το Ελεγκτικό Συνέδριο κρίνοντας το ζήτημα της συνταγματικότητας της εν λόγω κράτησης βάσει των άρθρων 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 ως προς όλους του συνταξιούχους του Δημοσίου (χωρίς να ασκεί επιρροή η δικαστική ή μη ιδιότητά τους) δέχτηκε με τις .../2017 και .../2021 αποφάσεις της Ολομέλειας ότι η κράτηση αυτή αντίκειται στις αμέσως προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις για το χρονικό διάστημα μέχρι 31.12.2018, και αντιθέτως με την 1477/2021 απόφαση της Ολομέλειας δέχτηκε τη συμβατότητα της επιβολής της ίδιας κράτησης προς τις ίδιες συνταγματικές διατάξεις για το χρονικό διάστημα από 1.1.2019 και εφεξής (βλ. σκ. 4 και 5 της .../2021 απόφ. και σκ. 26 και 27 της .../2022 απόφ.).

9. Τέλος, με την .../2021 απόφαση το Ειδικό Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι η ήδη διαγνωσθείσα με τις ... έως .../2018 αποφάσεις του διάρρηξη της σταθερής αναλογίας μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών επιτείνεται έτι περαιτέρω με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 120 του ν. 4623/2019 (Α' 134), με τις οποίες τίθεται ως νέο ανώτατο όριο της σύνταξης που καταβάλλεται στους δικαστικούς λειτουργούς το ποσό των 4.608,00 ευρώ και μάλιστα ως ανώτατο όριο όχι του καθαρού ποσού της καταβαλλόμενης σε αυτούς σύνταξης από το Δημόσιο, αλλά του ακαθάριστου ποσού της σύνταξης αυτής (το οποίο επιπροσθέτως δεν λαμβάνεται υπόψη αυτοτελώς αλλά αθροιστικά με τις τυχόν καταβαλλόμενες σε αυτούς περισσότερες συντάξεις). Συνακόλουθα, και οι διατάξεις αυτές αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος.

10. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των εδαφίων τρίτου, τέταρτου και πέμπτου της παραγράφου 2 του άρθρου 88 του Συντάγματος, σε συνδυασμό με τον εκτελεστικό των ανωτέρω διατάξεων ν. 3038/2002 (Α' 180), συνάγεται ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά την εξέταση έφεσης δικαστικού λειτουργού υποχρεούται να σεβαστεί τη δοθείσα από το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος λύση επί του νομικού ζητήματος που επηρεάζει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση του ευρύτερου κύκλου των δικαστικών λειτουργών (βλ. ΕλΣυν Ολ. 480/2014, 1330, 1331, 1332/2023). Επίσης, από τις διατάξεις του περί πρότυπης δίκης άρθρου 163 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α' 127), ιδίως αυτές της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού, συνάγεται ότι το Τμήμα, όταν εκδικάζει περαιτέρω έφεση κατόπιν παραπομπής της από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου τούτου, δεσμεύεται από την παραπεμπτική απόφαση ως προς όλα τα ζητήματα που επιλύθηκαν με αυτή.

11. Στην κρίνόμενη υπόθεση με την 09369/2020 προσβαλλόμενη πράξη της Α' Διεύθυνσης Απονομής Σύνταξης και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα του e-ΕΦΚΑ στον εκκαλούντα, τέως δικαστικό λειτουργό, ... επί τιμή, που αποχώρησε από την Υπηρεσία στις 30.6.2018, κανονίστηκε σύνταξη με βάση συντάξιμη υπηρεσία από έτη 38 μήνες 3 και ημέρες 14, πληρωτέα από 1.7.2018. Η σύνταξή του υπολογίστηκε με βάση τα άρθρα 7 και 8 του ν. 4387/2016 στο ακαθάριστο ποσό των ... ευρώ, το οποίο αναλύεται σε εθνική σύνταξη ποσού ... ευρώ και σε ανταποδοτική σύνταξη ποσού ... ευρώ και προκύπτει από την εφαρμογή επί συντάξιμων αποδοχών ύψους ... ευρώ ποσοστού αναπλήρωσης 39,52%. Με βάση τον υπολογισμό της σύνταξης κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων που ενσωματώνεται στην ως άνω ίδια πράξη, το ακαθάριστο ποσό αυτής προσδιορίζεται σε ... ευρώ, τα χιλιοστά σύνταξης σε ... και οι συντάξιμες αποδοχές σε ... ευρώ. Όπως δε προκύπτει από το .../13.11.2020 έγγραφο του ίδιου ως άνω οργάνου, με το οποίο η προσβαλλόμενη πράξη κοινοποιήθηκε στον εκκαλούντα, στο ανωτέρω ακαθάριστο ποσό των ... ευρώ προστέθηκε ποσό ... ευρώ ως προσωπική διαφορά σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4387/2016. Το ως άνω ποσό των ... ευρώ μετά την αφαίρεση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων, ποσού ... ευρώ, και την επιβολή της κράτησης για υγειονομική περίθαλψη, ποσού ... ευρώ (ποσοστό 6% επί του ποσού της σύνταξης που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων) διαμορφώθηκε στο ύψος των 2.389,70 ευρώ. Μεταγενέστερα εκδόθηκε η με αριθμό συστήματος .../.../.../9.1.2024 τροποποιητική απόφαση του Διευθυντή του Υποκαταστήματος Δημοσίου του e-ΕΦΚΑ, με την οποία επανακανονίστηκε κατ' αύξηση από 1.7.2018 η σύνταξη του εκκαλούντος συνυπολογιζομένου και του συνολικού χρόνου ασφάλισής του στο ΤΑΝ, διαδοχικού και παράλληλου. Ακολούθησε η με αριθμό συστήματος .../22.1.2024 τροποποιητική απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, με την οποία επανακανονίστηκε κατ' αύξηση από 1.10.2019 η σύνταξή του λόγω της κατ' άρθρο 24 του ν. 4670/2020 αύξησης του ποσοστού αναπλήρωσης από 39,52% σε 45,65%.

12. Ο εκκαλών με την ένδικη έφεση και το δικόγραφο προσθέτων λόγων αιτήθηκε τα εκτιθέμενα στη σκέψη 2 προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, ότι το καταβλητέο ποσό της κανονισθείσας σε αυτόν σύνταξης βάσει των διατάξεων του ν. 4387/2016, ύψους ...

ευρώ (προκύπτουν μετά την αφαίρεση της κράτησης της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων και της υγειονομικής περίθαλψης), από το οποίο πρέπει επίσης να αφαιρεθεί ο παρακρατούμενος φόρος εισοδήματος (ποσού ... ευρώ κατά τους υπολογισμούς του) και η ειδική εισφορά του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 (ποσού ... ευρώ, ομοίως, κατά τους υπολογισμούς του), έναντι των καθαρών αποδοχών ενεργείας που λάμβανε ως ... του ..., ύψους ... ευρώ, στις οποίες πρέπει να συνυπολογιστεί και η αποζημίωση που του χορηγούνταν για τη συμμετοχή του στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, ύψους ... ευρώ, παραβιάζει την επιβαλλόμενη από τα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος σταθερή αναλογία μεταξύ των δύο ως άνω μεγεθών, η οποία πάντως παραβιάζεται και χωρίς τον συνυπολογισμό της προμνησθείσας αποζημίωσης. Με το δικόγραφο προσθέτων λόγων δε προσδιορίζει τη δικαιούμενη από αυτόν σύνταξη στο ύψος των ... ευρώ, ποσό που προκύπτει κατόπιν υπολογισμού της σύνταξής του βάσει των ισχυουσών προ της έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016 διατάξεων, όπως ο υπολογισμός αυτός αποτυπώνεται σε διακριτό κεφάλαιο της προσβαλλόμενης πράξης, αιτείται δε να προστεθεί στο ποσό αυτό το επίδομα εξομάλυνσης, ποσού ... ευρώ, ώστε το συνολικά καταβαλλόμενο σε αυτόν ποσό να ανέλθει στο ύψος των ... ευρώ, χωρίς να αφαιρεθούν από αυτό η εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων και η μείωση του άρθρου πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012, παρά μόνο το, κατά τους υπολογισμούς του, ποσό των ... ευρώ, που αντιστοιχεί στη μείωση του άρθρου 1 παρ. 1 περ. α' του ν. 4051/2012.

13. Με την .../2023 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου, που εκδόθηκε με τη διαδικασία της πρότυπης δίκης βάσει του άρθρου 163 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α' 127) επί της ένδικης έφεσης, έγινε δεκτό με βάση τις δεσμευτικές γι' αυτήν κρίσεις ως προς τα επιλυθέντα από το Ειδικό Δικαστήριο νομικά ζητήματα, όπως αυτά παρατέθηκαν ανωτέρω, ότι α) αφού με τις ρυθμίσεις του άρθρου πρώτου παρ. Β υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012, του άρθρου 6 παρ. 1 περ. γ' και του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, ακόμα και μετά την τροποποίηση του τελευταίου αυτού άρθρου με το άρθρο 24 του ν. 4670/2020, που αύξησε το συνολικό ποσοστό αναπλήρωσης για 40 έτη υπηρεσίας στο 50,01%, διαρρηγνύεται η επιβαλλόμενη από τα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος σταθερή αναλογία μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών και στην περίπτωση των συνταξιοδοτηθέντων το πρώτον υπό την ισχύ των διατάξεων του ν. 4387/2016, όπως εν προκειμένω ο εκκαλών (βλ. σκ. 11 και 14 της .../2023 απόφ. της Ολ. του ΕλΣυν), εφαρμοστέες για τον κανονισμό της σύνταξής του είναι οι προϊσχύσασες των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4387/2016 διατάξεις και β) το καταβλητέο στον εκκαλούντα ποσό της σύνταξης υπόκειται σε εκείνες μόνον τις κρατήσεις και μειώσεις που, σύμφωνα με όσα έχουν γίνει δεκτά από το Ειδικό Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν αντίκεινται σε υπερνομοθετικής ισχύος κανόνες. Κατόπιν αυτών έγινε δεκτή η έφεση του εκκαλούντος και ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη πράξη προκειμένου να εκδοθεί νέα πράξη επανακανονισμού της σύνταξής του βάσει των διατάξεων που ίσχυαν προ της θέσεως σε ισχύ του ν. 4387/2016, ορίστηκε δε ότι κατά την καταβολή της επανακανονισθείσας σύνταξης δεν επιβάλλονται η μείωση του άρθρου πρώτου, παρ. Β, υποπαρ. Β.3 του ν. 4093/2012 και η κράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων για το χρονικό διάστημα μέχρι τις

31.12.2018, επιβάλλονται όμως η μείωση του άρθρου 1 παρ. 1 περ. α' του ν. 4051/2012 και από 1.1.2019 η κράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων (βλ. και σκ. 13 της .../2023 απόφ. της Ολ. ΕλΣυν για την αναφορά στην .../2021 απόφ. της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου με την οποία η προαναφερόμενη μείωση του ν. 4051/2012 κρίθηκε ως προς όλους τους συνταξιούχους του Δημοσίου συμβατή με τα άρθρα 4 παρ. 1 και 5, 25 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και με το άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ). Το τεθέν όμως με την ένδικη έφεση νομικό ζήτημα σχετικά με το αν στις αποδοχές ενεργείας του εκκαλούντος που λαμβάνονται υπόψη κατά την έρευνα της διάρρηξης ή μη της σταθερής αναλογίας συμπεριλαμβάνεται και η αποζημίωση που έλαβε από τη συμμετοχή του στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, η Ολομέλεια παρέπεμψε στο Ειδικό Δικαστήριο κρίνοντας ότι το ανωτέρω Δικαστήριο είναι το μόνο που έχει δικαιοδοσία επ' αυτού, αφού αποτελεί ζήτημα που μπορεί να επηρεάσει τη συνταξιοδοτική κατάσταση του ευρύτερου κύκλου των δικαστικών λειτουργών.

14. Ήδη, με την .../2025 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου κρίθηκε ότι η προαναφερόμενη αποζημίωση δεν λαμβάνεται υπόψη για την εξέταση του ζητήματος της διάρρηξης ή μη της σταθερής αναλογίας μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών, διότι η εν λόγω αποζημίωση δεν συναρτάται με το κύριο παρεχόμενο από τους εν ενεργεία δικαστικούς λειτουργούς δικαιοδοτικό έργο, ούτε χορηγείται ως εγγύηση της προσωπικής και λειτουργικής τους ανεξαρτησίας, ενώ εξάλλου η ίδια αποζημίωση νομίμως δεν συμπεριλαμβανόταν στον συντάξιμο μισθό υπό το καθεστώς του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων. Τούτου δοθέντος, ο λόγος της έφεσης περί συνυπολογισμού στις τακτικές μηνιαίες αποδοχές του εκκαλούντος, οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό της απόκλισης μεταξύ αποδοχών ενεργείας και σύνταξης προκειμένου να διαπιστωθεί παραβίαση ή μη της σταθερής αναλογίας που πρέπει να υφίσταται μεταξύ των δύο αυτών μεγεθών, και της αποζημίωσης που έλαβε λόγω της συμμετοχής του στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, ανεξαρτήτως του ότι σε κάθε περίπτωση η διάρρηξη της σταθερής αναλογίας μεταξύ των αποδοχών ενεργείας και της κανονιζόμενης βάσει του ν. 4387/2016 σύνταξης των δικαστικών λειτουργών έχει ήδη διαγνωσθεί χωρίς τον συνυπολογισμό της ανωτέρω αποζημίωσης με τις εκτιθέμενες στις σκέψεις 7 και 8 της παρούσας αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου και ειδικώς για τον εκκαλούντα με την .../2023 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου (βλ. σκ. 13 της παρούσας).

15. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα συνολικά εκτέθηκαν ανωτέρω αλλά και με όσα ειδικότερα έγιναν δεκτά με την .../2023 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τις .../2018, .../2021, .../2022 και .../2025 αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου, όπως οι σκέψεις αυτών αναλυτικά προπαρατέθηκαν, ο εκκαλών, συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός που αποχώρησε από την Υπηρεσία στις 30.6.2018, δικαιούται τον κανονισμό της σύνταξής του, σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, όπως αυτή ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, ήτοι με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και, ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη πράξη με την οποία για τον κανονισμό της σύνταξης του

εκκαλούντος εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του ν. 4387/2016 είναι πλημμελής και για τον λόγο αυτόν ακυρωτέα.

16. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει, κατά παραδοχή των βασίμως προβαλλομένων από τον εκκαλούντα σχετικών λόγων έφεσης (βλ. σκ. 2 και 12 της παρούσας), να γίνει δεκτή η έφεση, να ακυρωθεί η .../2020 προσβαλλόμενη πράξη της Α' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημόσιου Τομέα της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του e-ΕΦΚΑ και να αναπεμφθεί η υπόθεση στη ανωτέρω Διεύθυνση της συνταξιοδοτικής Διοίκησης, προκειμένου να επανακανονίσει από 1.7.2018 τη σύνταξη του εκκαλούντος, σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, όπως αυτή ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, βλ. σκ. 3 της παρούσας) και η εφαρμογή της οποίας είχε ήδη αποτυπωθεί ως διακριτό κεφάλαιο (παλαιός προ του ν. 4387/2016 κανονισμός) στην ακυρωθείσα προσβαλλόμενη πράξη, με προσδιορισθέν βάσει του κανονισμού αυτού ακαθάριστο ποσό σύνταξης ύψους ... ευρώ (βλ. σκ. 11 της παρούσας). Κατά την καταβολή του ποσού της κατά τα ανωτέρω κανονιστέας σύνταξης πρέπει να προστεθεί το επίδομα εξομάλυνσης του άρθρου 1 του ν. 3670/2008, ποσού ... ευρώ. Ωστόσο, στο συνολικό ακαθάριστο ποσό της σύνταξης των ... ευρώ (... + ...) πρέπει να επιβληθούν οι μειώσεις των άρθρων 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011 και 1 παρ. 1 περ. α' του 4051/2012, καθώς και από 1.1.2019 η κράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων, δοθέντος ότι, σύμφωνα με την εκτιθέμενη στη σκέψη 13 της παρούσας κρίση της Ολομέλειας, το καταβλητέο στον εκκαλούντα ποσό σύνταξης υπόκειται σε εκείνες μόνον τις κρατήσεις και μειώσεις που, σύμφωνα με όσα έχουν γίνει δεκτά από το Ειδικό Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο, δεν αντίκεινται σε υπερνομοθετικής ισχύος κανόνες. Σημειωτέον ότι δεν δύναται να τύχει εφαρμογής το άρθρο 120 του ν. 4623/2019 περί ανωτάτου ορίου σύνταξης, το οποίο κρίθηκε αντισυνταγματικό για τους δικαστικούς λειτουργούς με την .../2021 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου (βλ. σκ. 9 της παρούσας), ενώ, αυτονοήτως, το τελικό πληρωτέο στον εκκαλούντα ποσό σύνταξης διαμορφώνεται μετά την εφαρμογή των εκάστοτε προβλεπομένων επί των συντάξεων κρατήσεων (υγειονομική περίθαλψη, φόρος, τυχόν άλλες). Τέλος, γενομένου δεκτού του κυρίου αιτήματος της έφεσης παρέλκει η εξέταση του αναφερόμενου στη σκέψη 2 επικουρικού αιτήματος αυτής. Εξάλλου, στο πλαίσιο της υποχρέωσης συμμόρφωσης της συνταξιοδοτικής Διοίκησης προς την παρούσα απόφαση, η οποία υπαγορεύεται αφενός από το δικαίωμα πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατ' άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, αφετέρου από τις συνταγματικές αρχές του Κράτους Δίκαιου και της ασφάλειας δικαίου κατ' άρθρο 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος, η συνταξιοδοτική Διοίκηση οφείλει να ακυρώσει ή μεταρρυθμίσει αναλόγως και όποια μεταγενέστερη πράξη ερείδεται επί της ανωτέρω ακυρωθείσας πράξης και αφορά στην κανονιστέα με βάση τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου σύνταξη του εκκαλούντος (βλ. τις 09930/2024/104/9.1.2024 και .../22.1.2024 αποφάσεις του Διευθυντή του Υποκαταστήματος Δημοσίου του e-ΕΦΚΑ στη σκ. 11 της παρούσας).

17. Κατόπιν αυτών, γενομένης δεκτής της εφέσεως πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή στον εκκαλούντα του καταβληθέντος για την άσκησή της παραβόλου (άρθρο 310 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ν. 4700/2020, Α' 127), ενώ κατ'

εκτίμηση των περιστάσεων κρίνεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο και ο e-ΕΦΚΑ πρέπει να απαλλαγούν από τα δικαστικά έξοδα του εκκαλούντος (άρθρο 314 της ίδιας Δικονομίας).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../2020 πράξη της Α΄ Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του e-ΕΦΚΑ.

Αναπέμπει την υπόθεση στην Α΄ Διεύθυνση Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του e-ΕΦΚΑ, προκειμένου να επανακανονίσει και καταβάλλει τη σύνταξη του εκκαλούντος κατά τα ειδικότερα εκτιθέμενα στη σκέψη 16.

Διατάσσει την επιστροφή στον εκκαλούντα του καταβληθέντος παραβόλου.

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο και τον e-ΕΦΚΑ από τα δικαστικά έξοδα του εκκαλούντος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 14 Νοεμβρίου 2024, 27 Μαΐου 2025 και 3 Ιουνίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ

Η ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΟΥΛΙΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΑΡΛΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 26 Ιουνίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΑΡΛΑ